

▲ Takiloissa on kuusi vapaa, reuna-
vavoissa on sivulle
vetävät syväinlevyt
ja keskellä on perä-
porevapa.

► Vapautuspituudet
lasketaan riittävän
tarkasti siiman-
ohjaimen liikkeistä.

Samoin jos ollaan liikkeellä useamman pyytäjän voimin vähillä vavoilla ja käytetään siimaan kiinnitettäviä pikkuplaanereita, keulan puolen telineet antavat työtilaa.

Omat vavat jokaiselle

Yksin uistellessa lasken ensin kaikki plaanerivavat, sen jälkeen takilavavat, sivuille Dipsy-vavat ja viimeiseksi peräporevieheen.

Suurta vapamäärää yksin laskessa autopilotti on verraton apuväline. Ilman sitä vene kulkee parhaiten suoraan myötätuuleen.

Takilapyynnissä sähkötakila, joka pitää automaattisesti itsensä esim. tietyllä etäisyydellä pohjasta, lopettaa yksin uistelevalta paniikkisyökset takilankampiin.

Kaksin uistellessa sopiva jako on esim. se, että molemmat pyytäjät ottavat hallintaansa oman laidan takiloita myöten. Liian kiirettä silti pitää, jos kaksi pyytäjää hoitelee 21 vapaa ja kalaakin tulee.

Uistelijan kelluntavälineet

■ Uisteluveneessä pitää olla lain mukaan kelluntavälineet jokaiselle pyytäjälle, mutta niiden käyttäminen on vapaaehtoista.

Erä suosittelee kelluntavälineiden käyttöä kaikilla keleillä.

Toisaalta tässä(kin) lehdessä esiintyy kuvia pyytäjistä ilman kelluntavälineitä, koska kaikki eivät aina käytä niitä, eikä Erä halua välittää kalavesiltä silotellumpaa kuvaa kuin mitä arki on.

Mukavaa 21 vavan käyttö alkaa olla kolmistaan. Yksi ottaa silloin kaikki perässä olevat hallintaansa, loput kaksi oman puolensa plaanerivavoista.

Leppoiseksi 21 vavan käyttöä voi sanoa vasta neljän pyytäjän voimin touhutessa. Kaksi pyytäjää jakaa perävavat ja kaksi plaanerivavat. Tällaisella miehistöllä veneen rattiin, kartan lukuun, haavimiseen, kalojen suolistukseen ja kaikenlaisiin touhuihin riittää työväkeä yllin kyllin.

Tästä näkökulmasta ventti vapoja mahdollistaa pyyntireissut vähän isommallakin porukalla ja tällainen uistelu miellyttää seurassa viihtyviä.

Jos pyyntipaikalla on paljon kalaa, kovin suuren vapamäärän asettaminen vetoon ei kuitenkaan ole käytännössä mahdollista edes kolmen pyytäjän voimin. Kaloja tarttuu nopeammin kuin vapoja saa ulos ja vapamäärä asettuu luonnollista tietä sopivalle tasolle.

JARI RANNISTO

Mistä vetovapa hajoaa?

Vetovavat ovat sitkeää tekoa ja yllättävän harvoin niissä ilmenee korjaustarvetta. Vaurion satuttuakaan peli ei ole vielä menetetty, vaan aika usein vapa on korjattavista lähes alkuperäiseen kuntoon.

■ Vetovavat ovat työkalumaisia tusinatavaroita, joita käsitellään sen mukaan. Harva uistelijä purkaa kalustoaan reissun jälkeen, vaan kelat jäävät kiinni vapiihin, eikä kuljetuspussien käytöstä ole tietoaakaan.

Ei olekaan ihme, että vaurioita sattuu.

Vavan aihion katkeaminen on oikeastaan pahin mahdollinen vaurio. Omalle kohdalle on neljännesvuosisadan kuluessa sattunut useampiakin katkeamisia, joista yli puolet samaan Ryobin täyshiilikuituiseen takilavapasarjaan. Kaikki ne katkesivat lähes samasta liitoskohdasta.

Tuollaiselle raakille ei ole tehtävissä enää mitään järkevää. Jonkinlaisen hätäapukorjauksen voisi tehdä epoksilla ja sopivalla alumiiniputkella, mutta itse en edes harkinnut sellaista. Toisaalta jos useampi saman sarjan vapa katkeaa lähes samasta kohdasta, kyseessä saattaa olla selvä valmistus- tai suunnitteluvirhe, jolloin on viisasta ottaa yhteys maahan- tuojaan.

Kärki poikki

Toinen yleinen katkeamiskoh- ta on lähellä kärkeä ja synnä on silloin yleensä oma huolimattomuus. Vavat tökkäävät kannettaessa johonkin tai jäävät auton takaluukun väliin.

Usein näin katkennut vapa voidaan korjata vaihtamalla uusi kärkirengas aihion päähän. Vavan lyheneminen esimerkiksi 10 sentillä vaikuttaa

varsin vähän sen toimintaan.

Parhaassa tapauksessa jopa vanha kärkirengas voidaan käyttää uudelleen, kun sen sisältä poraa aihion jämet pois. Aihio kuitenkin paksu- nee sen verran, että kärkirengas ei sovi suoraan lyhentyneeseen kär- keen. Ensin voi kokeilla kärjen hio-

mista hienolla hiomapaperilla. Jos sekään ei auta, ei uuden ja paksu- malla putkella varustetun renkaan ostaminenkaan vie konkurssiin.

Kärkirengas pysyy paikoillaan aihion päässä pelkän kaksikom- ponnittisen epoksiliiman avulla, joten tyven lankasidoksiin ei kannata uhrata aikaa. Oikea linjaus tarkis- tetaan tähyttämällä kaikkien vapa- renkaiden läpi.

Erikokoisten kärkirenkaiden ja geelimaisen pikaliiman kuljettami-

ARMOTON SPIDERWIRE STEALTH - PUNOTTU HUIPPUSIIMA -

Alumiini ei sovi vetouisteluvavan kelankiinnikkeeseen. Tämä kela saattaa irrota koska tahansa kalastajan käsiin.

nen viehepakissa ei ole hullumpi varotoimi. Muiden renkaiden irtoaminen ei haittaa kalastusta samassa määrin.

Veneessäni on käytössä myös muutama pitkä, hiilikuituinen teleskoopivapa, joilla uistelen taimenta, haukea, kuhaa ja siikaa. Ne ovat kevyitä ja mukavia käsitellä, mutta hyvin arkoja. Kahdesta teleskoopista on jo ohuin kärkiosa katkennut.

Omissa televavoissani on nykyisin vanhojen heittovapojen umpilasikuituiset kärjet. Ne ovat alkuperäisiä jäykemmät, mutta kestävyudessa ei ole enää ongelmia.

Heikot komponentit riesana

Yleisimmän korjaustarpeille ovat aiheuttaneet heikkolaatuiset osat erityisesti vaparenkaissa ja kelankiinnikkeissä.

Vaparenkaiden ongelmat ovat il-

Vavan alapään pehmuste ja vanha kiinnike on poistettu kelankiinnikkeen vaihtoa varten.

Onneksi juuri kärkiosa on televavassa helposti korvattavissa. Perätulppa irrotetaan ja katkennut pätkä ujutetaan pois sisältä. Kärkiosan tyven paksuus mitataan, sopivasta kohdasta katkaistusta heittovavan kärjestä poistetaan ensin renkaat, pätkä pujotetaan katkenneen osan tilalle ja kärkirengas liimataan paikoilleen.

menneet irtoavina keraamisiksi tai liian pehmeinä runkoaineina. Huonoimmat kelankiinnikkeet ovat joko irronneet kokonaan, alkaneet pyöriä tai hajonneet niin pahasti, että kela on irronnut.

Kalamiehellä sanotaan olevan hätä ja hyvä mieli yhtä aikaa ison kalan temmeltäessä siiman päässä. Mielialat painottuvat vahvas-

PITÄÄ MINKÄ LUPAA!

Kun haluat panostaa laatuun ja varmistaa saaliin, vain paras on silloin kyllin hyvää. Spiderwire Stealth on luja huippusiima, joka on valmistettu tiukkaan punotuista superkuiduista ja teflonpinoitettu kovalla paineella. Ainutlaatuisen valmistustekniikan ansiosta Spiderwire Stealth säilyttää muotonsa ja ominaisuutensa kaikkein rankimmissakin olosuhteissa.

- teflonpinoitettu • 10% vahvempi kuin muut supersiimat
- pieni siimamuisti • äänetön heittää • alhainen kitka

Pakkauksessa 137 metriä. Värit Tracer Yellow ja Moss Green.

SPIDER®

Kun kompromisseihin ei ole varaa: Spiderwire Stealth.

Vanhan vaparenkaan sidokset leikataan renkaan jalkaa vasten, jotta aihio ei vahingoitu.

Ennen vaparenkaan sitomista se teipataan oikeaan paikkaan. Teippi irrotetaan vasta, kun renkaan toinen jalka on sidottu kunnolla kiinni.

ti hädän puolelle siinä vaiheessa, kun kesken väsyttelyn kela irtoaa vavasta.

Siperia onkin opettanut, että alumiiniosia sisältävät kelakiinnikkeet eivät sovellu vetouisteluun tai heittokalastukseen Suomen rannikon murtovedessä. Enemmän tai myöhemmin alumiini joko syöpyy tai hapertuu ja vapa on käyttökelvoton.

Rakentajia varten on myynnissä kaikenlaisia osia koristetarroista korkkikahvoihin. Ne käyvät myös varaosiksi korjaustarpeen yllättäessä. Ongelmana on oikeastaan vain se, että vaparenkaita lukuun ottamatta varaosat on tilattava ulkomailta. Tämä pidentää väkisininkin prosessia.

Jos omistaa vaihtovapoja, isommat korjaukset kannattaa sovinnolla jättää sesongin ulkopuolelle.

Nykyaikaisen vetovavan aihio kulkee kelankiinnikkeen lävitse. Kiinnikkeen vaihtoa varten kahvan alaosan umpisolukumi on irrotettava ja alkuperäinen kiinnike on joko rikottava tai yritettävä kisko alakautta pois. Umpisolukumi

ei kuitenkaan irtoa kovin helposti, vaan yleensä sen joutuu poistamaan paloina.

Kun aihio on näkyvillä, mitataan sen halkaisija, jotta pystytään tilaamaan täsmälleen sopivan kokoinen uusi kelankiinnike sekä kahvamateriaalit. Epoksiliima sopii parhaiten kahvan kiinnittämiseen. Ennen osien pujottamista paikoilleen aihio on puhdistettava huolellisesti ja kelankiinnike pitää linjata tarkasti vaparenkaiden kanssa ennen liiman kuivumista.

Vaparenkaat kuntoon

Vaparenkaat on tarkistettava joka vavasta ainakin kerran vuodessa. Siimaan syntyvät yllättävät kulumat kielivät välittömästi tarkastustarpeesta muulloinkin. Pirkka-niksen tapaan sukkahousujen avulla renkaista löytyvät rosoiset kohdat helpoimmin.

Ainoa lääke on vioittuneen renkaan vaihtaminen.

Valtaosa vaparenkaista on kiin-

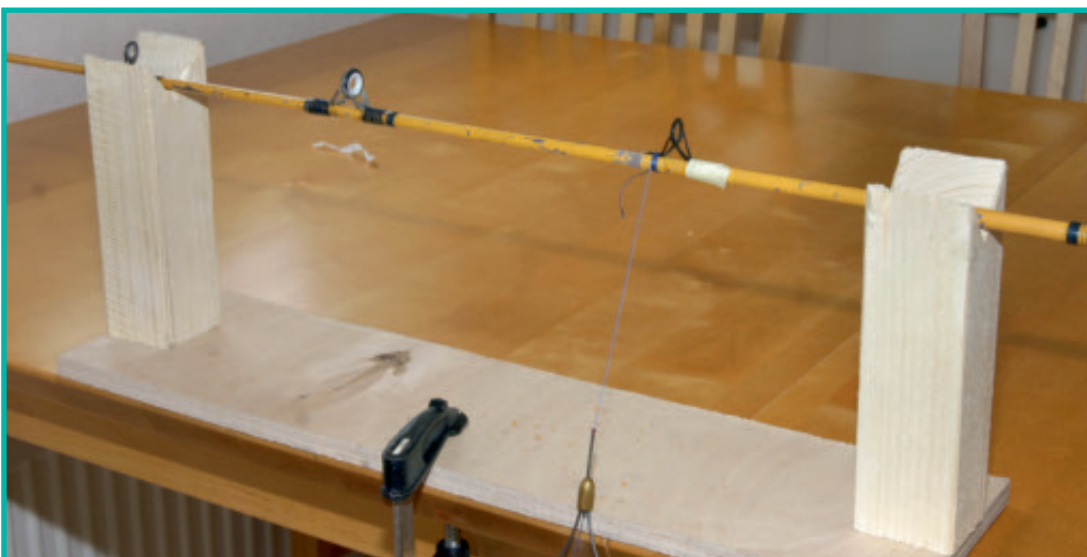
nitetty sitomalla langalla ja käsittelemällä sidos epoksilla tai lakalla. Renkaan irrotusta varten leikataan sidontalangat poikki terävällä veitsellä. Leikkaaminen pitää tehdä renkaan jalkaa vasten, jotta terä ei vahingoita aihiota.

Uuden vaparenkaan kiinnittämiseen käytetään vahvaa nailonlankaa, jota myydään kaikissa sateenkaaren väreissä.

Helpoin tapa saada vaparengas tarkasti oikealle paikoilleen on kiinnittää se ensin maalarinteipillä ja aloittaa vasta sitten sidoksen teko.

Sidoslangan kierrokset saa asettumaan tiiviisti vieri viereen, kun pyörittää vapaa ja pitää samalla lankaa kireällä. Urakkaa voi helpottaa rakentamalla telineen, jossa vapa pyörii. Yksinkertaisimmillaan telineessä on kaksi pystypuuta, joiden yläpäässä on V:n muotoiset urat aihiolle. Langan kireänä pitämisessä auttaa perhonsitojan rullanpidin. Valmis sidos lakataan

Kotitekoinen vavankorjauspenkin voi kiinnittää puristimella vaikka keittiöpöytä. Sidoksia tehtäessä vapaa pyöritetään penkissä.

vapalakalla tai käsitellään värittämällä epoksilla.

Jos rakentelusta innostuu enemmän, voi hankkia sähköllä toimivan vavan pyörityspenkin, jonka mukana saa työkalut langan kireänä pitämiseen. Lakkausten kuivumisen ajaksi vavan voi jättää pyörimään penkkiin valumien ehkäisemiseksi.

Vaparenkaan keraamisen sisäosan irtoaminen on yleensä helposti korjattavissa. Jos irtoaminen tapahtuu siiman ollessa pujotettuna, jää rengas roikkumaan siihen, eikä pääse katoamaan. Kiinnityksen voi varmistaa joko kuumaliimalla tai epoksilla.

Kannattaako korjaaminen?

Yksittäiset vapojen varaosat eivät ole kovin kalliita. Kelankiinnikkeet maksavat Amerikassa muutamasta dollarista vajaan kymmenen ja kahvan umpisolukumiosille kertyy hintaa korkeintaan viisi dollaria. Nailonlanka maksaa pari dollaria sadalta metriltä (Suomessa 3–4 euroa). Silkki on tuplasti kalliimpaa.

Vaparenkaiden hinnat vaihtelevat keramiikan mukaan. Kaksijalkaisen, parhaiten vetovapaan sopivan renkaan hinta on halvimmillaan alle dollarin kappale, mutta isommat renkaat maksavat usein yli viisikin. Silikonikarbidisesta huippurengasta voi joutua pulittamaan jopa kolme kertaa enemmän, mutta näin laadukasta keraamia vaativat lähinnä vain terässiimat.

Dollari on tällä hetkellä poikkeuksellisen heikko ja tilaaminen nettikaupoista yksinkertaista. Halvemmista tilauksista ei tarvitse edes maksaa arvonlisäveroä.

Kaikkein halvempien vapojen kohdalla kulut nousevat silti sen verran korkealle, että korjaaminen on kyseenalaista. Keskihintaisten ja kalliiden vapojen korjaaminen on ehdottomasti järkevää.

Yhdysvalloissa on useita vapatarvikkeita myyviä liikkeitä. Itse olen käyttänyt Jann's Netcraftia (www.jannnetcraft.com), jonka kanssa asiat ovat hoituneet tyylikkäästi. Tilattavien osien mittojen kanssa on kuitenkin oltava enemmän kuin huolellinen, jotta ne todella sopivat aiottuun tarkoitukseensa.

Suurin osa kalastusvälineistä myyvistä nettikaupoista vastailee nopeasti sähköpostikyselyihin. Tavaravaihtaminen jälkikäteen on jo vaikeampi toimenpide.

Kärkirenkaita, lankoja, lakkoja ja epokseja saa myös monista kotimaisista alan erikoisliikkeistä, joten pelkkiin pikkukorjauksiin löytyy usein apu lähempäkin.